

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Warszawa, 08 października 2025 r.
znak sprawy: DWM.ww.058.11.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 12311 z 22.09.2025 r.

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję poniżej odpowiedzi na pytania Posła na Sejm RP Pawła Rychlika zadane w interpelacji nr 12311 z 22 września 2025 r. wraz z dodatkowymi wyjaśnieniami.

Resortem wiodącym w sprawach polityki handlowej, a więc m.in. właściwym do opracowania formalnego Stanowiska Rządu wobec umowy UE-Mercosur i zmodernizowanej umowy z Meksykiem, pozostaje Ministerstwo Rozwoju i Technologii (MRiT), z którym ściśle współpracujemy.

Negocjacje umowy UE-Mercosur trwały ponad 25 lat. Negocjacje większości postanowień umowy dotyczących handlu zostały sfinalizowane w 2019 r., a 6 grudnia 2024 r. ogłoszono zakończenie negocjacji umowy UE-Mercosur. W związku z tym większa część aktywności administracji rządowej, w tym MRiRW, miała miejsce na etapie, gdy negocjacje postanowień handlowych trwały. Stale podnosiliśmy m.in. postulat uwzględnienia w umowie UE-Mercosur skutecznej klauzuli ochronnej, dostosowanej do specyfiki sektora rolnego oraz opowiadaliśmy się za ochroną w umowie interesów sektora rolnego m.in. poprzez wyłączenie z przyznania preferencji importu towarów najbardziej wrażliwych bądź przynajmniej ich ograniczenia do kontyngentów taryfowych. Zakres czasowy pytań Pana Posła tj. od 13 grudnia 2023 r. do 3 września 2025 r. przypada na okres już po zamknięciu zasadniczych negocjacji postanowień dotyczących handlu (w sprawie liberalizacji cef).

3 września 2025 r. Komisja Europejska (KE) przekazała do Rady UE wnioski w sprawie zatwierdzenia i przyjęcia umowy UE-Mercosur. KE zaproponowała wydzielenie z całościowej Umowy o Partnerstwie UE-Mercosur (EMPA) części handlowej (zgodnie z prawem traktatowym wspólna polityka handlowa należy do wyłącznych kompetencji UE) w postaci Umowy przejściowej w sprawie handlu UE-Mercosur (ITA). Umowa ITA miałyby wejść w życie po jej przyjęciu na poziomie instytucji UE tj. przez Radę UE (większością kwalifikowaną) oraz Parlament Europejski. Natomiast docelowa EMPA będzie już wymagała ratyfikacji przez każde z państw członkowskich UE zgodnie z ich wewnętrznymi procedurami. Sprzeciwiamy się takiemu podziałowi umowy. Uważamy, że powinna ona być przyjmowana zgodnie z dyrektywami negocjacyjnymi Rady z 1999 r. w formie Układu o stowarzyszeniu.

Również 3 września 2025 r. KE przekazała do Rady UE wnioski w sprawie zatwierdzenia i przyjęcia zmodernizowanej Umowy Globalnej UE-Meksyk, o której wspomina Pan Poseł w treści interpelacji. KE zaproponowała do niej analogiczne podejście proceduralne jak opisane wyżej w zakresie umowy UE-Mercosur. Zwracam jednak uwagę, że Umowa Globalna UE-Meksyk z 2000 r. obowiązuje już od wielu lat nie przynosząc szkód dla sektora rolnego, a obecne działania dotyczą jej modernizacji. Meksyk jest importerem netto produktów rolnych, a Polska ma dodatnie saldo w handlu rolno-spożywczym z tym krajem. Umowa zakłada wzajemne przyznanie koncesji, a więc także poprawę dostępu do meksykańskiego rynku dla towarów z UE, w tym z Polski. Spodziewane korzyści dla polskich eksporterów mogą dotyczyć przede wszystkim produktów z sektora mleczarskiego. Ryzyko nadmiernego wzrostu importu z Meksyku w wyniku wejścia w życie zmodernizowanej umowy nie wydaje się znaczące m.in. z uwagi na relatywnie niewielkie koncesje przyznane Meksykowi w dostępie do rynku UE. Warto zaznaczyć, że porozumienia handlowe z krajami trzecimi nie powinny być rozpatrywane wyłącznie w kategorii zagrożeń. Dobrze wynegocjowana i zbilansowana umowa handlowa może być korzystna dla sektora rolnego i całej gospodarki, stwarzając dodatkowe możliwości wzrostu polskiego eksportu rolno-spożywczego i polskiej produkcji.

- **Pytanie:** „*Jakie działania podjął rząd Donalda Tuska podczas polskiej prezydencji w celu zablokowania niekorzystnej umowy UE-Mercosur od dnia 13 XII 2023 roku do dnia 3 IX 2025 roku?*”

Informuję, że w okresie prezydencji Polski w Radzie UE - tj. w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r. - kwestia podpisania, czy też zatwierdzenia umowy UE-Mercosur nie była przedmiotem prac na forum UE z uwagi na brak złożenia w ww. okresie stosownego wniosku przez KE (został on złożony, jak wyżej wskazałem, 3 września 2025 r.). Wobec tego nie było możliwości do podejmowania formalnych działań sprzeciwiających się jej zatwierdzeniu. Ponadto sprawowanie prezydencji wiąże się z zasadą neutralności prezydencji tj. powinna ona co do zasady zabiegać o wypracowanie konsensusu w Radzie UE i nie powinna jednoznacznie opowiadać się po jednej ze stron dyskusji.

Niemniej jednak podczas polskiej prezydencji w Radzie UE przedstawiciele polskiego rządu wielokrotnie omawiali kwestię umowy UE-Mercosur z przedstawicielami państw członkowskich UE i z instytucji UE - zarówno na poziomie premiera, ministerialnym, jak i eksperckim. Polska konsekwentnie prezentowała stanowisko spójne z uchwałą Rady Ministrów z 26 listopada 2024 r., wskazujące, że dotychczasowy kształt umowy UE-Mercosur nie bierze pod uwagę potrzeby zbalansowanego podejścia do konkurencyjności gospodarczej UE, uwzględniającego interesy sektora rolnego w równym stopniu z innymi sektorami gospodarki. W szczególności Polska wskazywała na konieczność zapewnienia równych warunków konkurencji i uwzględnienia w ramach umowy klauzuli ochronnej dostosowanej do specyfiki sektora rolnego, a także podnosiła kwestie budowy europejskiego wymiaru bezpieczeństwa żywnościowego. Wskazywaliśmy również, że popieramy pomysł KE dotyczący powołania funduszu, który miałby zrekompensować potencjalne straty unijnych producentów spowodowane zwiększonym importem z krajów Mercosur w przypadku wejścia ww. umowy w życie. Zwracaliśmy przy tym uwagę, że taki fundusz powinien być w odpowiedniej wysokości oraz powinien uwzględniać również ewentualne skutki pośrednie w postaci wypierania eksportu z krajów członkowskich UE na rynki innych krajów członkowskich UE przez import z Mercosur.

Kierownictwo wiodące w sprawach handlowych MRiT odbyło szereg spotkań w sprawie ww. umowy ze swoimi odpowiednikami z Francji, Austrii, Rumunii, Belgii, Włoch, Cypru, Litwy, Bułgarii, Niemiec, Niderlandów i Irlandii. Ówczesny minister rozwoju i technologii Krzysztof Paszyk kilkakrotnie omawiał sprawy tej umowy z komisarzem UE ds. handlu i bezpieczeństwa gospodarczego Marošem Šefčovičem. Umowa ta była również wielokrotnie omawiana przez kierownictwo Ministerstwa

Spraw Zagranicznych oraz przez ministra ds. europejskich z ich odpowiednikami. Informacja o działaniach MRiRW, w tym w czasie polskiej prezydencji w Radzie UE, zawarta jest w odpowiedzi na pozostałe pytania.

- **Pytanie:** „*Jakie działania podjęło Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w celu zablokowania niekorzystnej umowy UE - kraje Mercosur od dnia 13 XII 2023 roku do dnia 3 IX 2025 roku?*”
- **Pytanie:** „*Jakie działania podjął osobiście Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w celu zablokowania niekorzystnej umowy UE-Mercosur od dnia 13 XII 2023 roku do dnia 3 IX 2025 roku?*”

W dyskusji na forum krajowym i unijnym MRiRW zgłaszało poważne zastrzeżenia dotyczące potencjalnego, negatywnego wpływu umowy UE-Mercosur na sektor rolny. Wskazywaliśmy m.in., że wejście w życie umowy w proponowanym kształcie może spowodować wzrost importu z krajów Mercosur do UE zwłaszcza w takich wrażliwych sektorach, jak sektor wołowiny, drobiowy i tytoniowy, co może powodować zakłócenia rynkowe. Podnosiliśmy też, że obowiązujące w UE wymogi zrównoważonej produkcji rolnej (m.in. ochrony klimatu i środowiska, standardów pracy, dobrostanu zwierząt) są często wyższe niż w krajach Mercosur, co może negatywnie wpływać na konkurencyjność unijnej produkcji.

Przedstawiciele kierownictwa MRiRW prezentowali zastrzeżenia wobec umowy UE-Mercosur oraz nasze postulaty w czasie rozmów z przedstawicielami innych państw członkowskich UE oraz instytucji UE m.in. z komisarzem Marošem Šefčovičem oraz komisarzem ds. rolnictwa i żywności Christophe Hansenem. Najwięcej spotkań ówczesnego ministra rolnictwa i rozwoju wsi Czesława Siekierskiego miało miejsce z francuską minister rolnictwa Annie Genevard: 22 listopada 2024 r., 25 lutego 2025 r., 16 czerwca 2025 r. oraz 25 czerwca 2025 r. Po objęciu przeze mnie stanowiska ministra rolnictwa i rozwoju wsi kontynuowałem te rozmowy. 28 sierpnia 2025 r. spotkałem się w formule on-line z moim austriackim odpowiednikiem Norbertem Totschnig'iem¹.

M.in. dzięki ww. działaniom Polski i innych państw członkowskich UE zgłaszających podobne zastrzeżenia KE przedstawiła państwom członkowskim UE propozycję

¹ W późniejszych dniach wykraczających poza wskazany przez Pana Pośta zakres spotkałem się również m.in. z komisarzem Ch. Hansenem oraz ministrami ds. rolnictwa Irlandii i Włoch.

unijnego aktu prawnego upraszczającego procedurę wszczęcia postępowania ochronnego, opartego na bilateralnej klauzuli ochronnej z umowy UE-Mercosur, w odniesieniu do najbardziej wrażliwych towarów rolnych. Prace w tej sprawie wciąż trwają.

Jeśli chodzi zaś o działania MRiRW podjęte w czasie prezydencji Polski w Radzie UE - sprawując funkcję przewodniczącego Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (AGRIFISH) ówczesny minister rolnictwa i rozwoju wsi Czesław Siekierski wprowadził do porządku obrad styczniowego i czerwcowego AGRIFISH punkty poświęcone kwestiom rolnym związanym z handlem. Debaty na te tematy stanowiły dla ministrów ds. rolnictwa z państw członkowskich UE okazję do wymiany zdań w najistotniejszych aktualnych sprawach dotyczących handlu towarami rolnymi, w tym na temat umowy UE-Mercosur. Respektując wspomnianą wcześniej zasadę neutralności prezydencji, ale też dbając o nasze interesy, polska prezydencja przedstawiła w czasie tych debat dwie inicjatywy, które miały znaczenie również w kontekście mającej się rozpocząć wkrótce dyskusji dot. zatwierdzenia umowy UE-Mercosur:

- zgłosiliśmy propozycję przygotowania przez KE analizy wszystkich preferencji udzielonych przez UE krajom trzecim w dostępie do rynku rolnego UE. Taka analiza pozwoliłaby umieścić umowę UE-Mercosur w szerszym kontekście już udzielonych krajom trzecim preferencji i uwypuklić ich skumulowany efekt,
- zaproponowaliśmy państwom członkowskim UE wspólne opracowanie listy zasad, którymi powinny się kierować instytucje UE w relacjach handlowych z krajami trzecimi w obszarze handlu rolnego. Zaproponowaliśmy zasady dotyczące: konieczności sporządzania analiz wpływu, przestrzegania zasady wzajemności, konieczności zagwarantowania mechanizmów ochronnych efektywnych w odniesieniu do sektora rolnego i dostosowania importowanych towarów do unijnych standardów produkcji, także w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Ufamy, że nasze propozycje będą stanowić punkt odniesienia dla kolejnych prezydencji, a nasze postulaty zostaną wzięte pod uwagę w dyskusji na istotne dla sektora rolnego tematy, w tym w formalnie rozpoczętej 3 września 2025 r. dyskusji dotyczącej planów zatwierdzenia umowy UE-Mercosur.

Zapewniam, że w podejmowanych przez MRiRW działaniach związanych z umową UE-Mercosur kierujemy się interesami polskiego sektora rolnego i staramy się o ich możliwie jak największe uwzględnienie w dyskusji na forum krajowym oraz unijnym.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów,
2. Ministerstwo Rozwoju i Technologii.